Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0006

Reforma Actului electoral european – obstacole în calea ratificării și punerii în aplicare în statele membre

Rezoluția Parlamentului European din 20 ianuarie 2026 referitoare la reforma Actului electoral european – obstacole în calea ratificării și punerii în aplicare în statele membre (2025/2028(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere tratatele, în special articolele 9, 10 și 14 și articolul 17 alineatul (7) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), precum și articolul 22, articolul 223 alineatul (1) și articolul 225 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere Actul privind alegerea reprezentanților în Parlamentul European prin sufragiu universal direct[1] („Actul electoral european”), anexat la Decizia Consiliului din 20 septembrie 1976[2], astfel cum a fost modificată,

– având în vedere Acordul-cadru din 20 octombrie 2010 privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană[3],

– având în vedere rezoluția sa din 11 noiembrie 2015 referitoare la reforma legislației electorale a Uniunii Europene[4],

– având în vedere poziția sa din 3 mai 2022 referitoare la propunerea de regulament al Consiliului privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, de abrogare a

---

1 JO L 278, 8.10.1976, p. 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1976/787(2)/oj.
2 76/787/CECO, CEE, Euratom: Decizia reprezentanților statelor membre reuniți în Consiliu cu privire la Actul privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct (JO L 278, 8.10.1976, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1976/787(1)/oj).
3 JO L 304, 20.11.2010, p. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2010/1120/oj.
4 JO C 366, 27.10.2017, p. 7.

Deciziei Consiliului (76/787/ECSC, CEE, Euratom) și a Actului privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct anexat la decizia respectivă (2020/2220(INL) – 2022/0902(APP))[5],

– având în vedere Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului din 13 iulie 2018 de modificare a Actului privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, anexat la Decizia 76/787/CECO, CEE, Euratom a Consiliului din 20 septembrie 1976[6],

– având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap,

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură, precum și articolul 1 alineatul (1) litera (e) din decizia Conferinței președinților din 12 decembrie 2002 privind procedura de autorizare a întocmirii rapoartelor din proprie inițiativă și anexa 3 la aceasta,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri constituționale (A10-0252/2025),

A. întrucât articolul 223 din TFUE îi conferă Parlamentului dreptul să inițieze reforma propriei sale proceduri electorale, în scopul elaborării unei proceduri uniforme care să se aplice în întreaga UE sau a unei proceduri bazate pe principii comune tuturor statelor membre și să-și dea acordul cu privire la aceasta; întrucât instituțiile UE și statele membre sunt obligate să respecte principiul cooperării loiale reciproce, astfel cum este prevăzut la articolul 4 alineatul (3) din TUE;

B. întrucât o procedură electorală uniformă nu numai că ar asigura mai multă egalitate și transparență în procesul electoral, ci ar stimula și apariția unei sfere politice și publice europene, consolidând astfel legitimitatea UE și a instituțiilor sale;

C. întrucât, în conformitate cu articolul 223 alineatul (1) din TFUE, intrarea în vigoare a Actului electoral european modificat trebuie aprobată de toate statele membre, în conformitate cu normele lor constituționale, fiecare stat membru având libertatea deplină de a decide când să îl ratifice;

D. întrucât posibilitatea elaborării unei proceduri electorale uniforme bazate pe sufragiu universal direct a fost consacrată în tratate încă din 1957;

E. întrucât Actul electoral european din 1976 a conturat obiectivul creării unei astfel de proceduri uniforme și a mandatat explicit

---

5 JO C 465, 6.12.2022, p. 171.
6 JO L 178, 16.7.2018, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj.

Parlamentul să ia măsurile necesare în acest scop; întrucât posibilitatea de a stabili „principii comune” în locul unei proceduri armonizate a fost introdusă doar într-o etapă ulterioară, ca răspuns pragmatic la dificultățile persistente de obținere a unui acord unanim privind o procedură electorală unificată; întrucât această schimbare de abordare a condus la o aplicare constant inegală a reformelor electorale, subminând astfel spiritul original al tratatelor și al Actului electoral european din 1976 și întârziind instituirea unui cadru electoral european;

F. întrucât reforma procedurii electorale a Parlamentului ar trebui să vizeze consolidarea dimensiunii democratice a alegerilor europene și a legitimității procesului decizional al UE, prin asigurarea unei participări egale a tuturor cetățenilor UE, aliniind astfel cadrul electoral la rolul Parlamentului de colegiuitor ales direct de cetățenii UE; întrucât o astfel de reformă ar trebui să servească la consolidarea conceptului de cetățenie a UE, la îmbunătățirea funcționării Parlamentului și a guvernanței UE și la consolidarea principiilor egalității electorale, egalității de șanse și incluziunii; întrucât astfel ar crește transparența, accesibilitatea și implicarea tinerilor;

G. întrucât nu s-a ajuns încă la un acord cuprinzător privind o procedură electorală cu adevărat uniformă, iar cadrul actual rămâne puternic fragmentat; întrucât, cu privire la anumite aspecte, a avut loc o convergență treptată, dar normele naționale actuale continuă să creeze disparități semnificative în domenii-cheie între statele membre, subminând egalitatea electorală și slăbind atât percepția unor alegeri europene unice și comune, cât și încrederea cetățenilor în procesul democratic european;

H. întrucât, în pofida mai multor reforme, alegerile europene sunt încă reglementate cu precădere de legi naționale, campaniile electorale rămânând într-o mare măsură naționale, iar partidele politice europene nu-și pot îndeplini în mod satisfăcător mandatul constituțional de a contribui „la formarea conștiinței politice europene și la exprimarea voinței cetățenilor Uniuni”, conform cerințelor articolului 10 alineatul (4) din TUE; întrucât reformarea Regulamentului privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene[7] a clarificat anumite aspecte;

I. întrucât un prag electoral pentru alocarea locurilor este procentul minim de voturi pe care un partid politic sau o coaliție trebuie să le

---

[7] Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1141/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene (JO L 317, 4.11.2014, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj).

obțină pentru a asigura un loc în adunarea legislativă;

J. întrucât Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului[8] stabilește un prag cuprins între 2 % și 5 % pentru statele membre cu circumscripții cu peste 35 de locuri; întrucât pragurile electorale trebuie să asigure un echilibru între guvernanță și pluralitatea politică;

K. întrucât procesul de ratificare a reformei din 2018 a înregistrat întârzieri, mai multe state membre nefinalizând procedurile necesare de ratificare în timp util înainte de alegerile europene din 2024;

L. întrucât fiecare cetățean al UE are șanse egale de a participa la procesul democratic pentru a se garanta un proces electoral mai incluziv; întrucât doar câțiva deputați în Parlamentul European aparțin minorităților naționale și etnice care sunt recunoscute oficial ca minorități în statele lor membre, în conformitate cu cadrele constituționale sau juridice ale acestora și cu instrumentele relevante ale Consiliului Europei; întrucât raportul Comisiei de la Veneția și al Consiliului pentru alegeri democratice din 15 martie 2005 privind normele electorale și acțiunile pozitive pentru participarea minorităților naționale la procesele decizionale din țările europene a recomandat o serie de măsuri pentru a asigura reprezentarea echitabilă a minorităților;

M. întrucât reforma procedurii electorale în temeiul articolului 223 alineatul (1) din TFUE trebuie să respecte pe deplin principiile subsidiarității și proporționalității, precum și prerogativele de control și de ratificare ale parlamentelor naționale,

Concluzii principale

1. reamintește că calea către europenizarea normelor electorale naționale privind alegerile pentru Parlamentul European ar beneficia de o consolidare suplimentară, și anume în ceea ce privește accesibilitatea pentru grupurile defavorizate, termenele comune de finalizare a listelor electorale, prevenirea votului dublu și creșterea vizibilității și a rolului partidelor politice europene în procesele electorale; reamintește, cu toate acestea, că multe dispoziții existente în actualul Act electoral european au fost puse în aplicare în toate statele membre, și anume un sistem de reprezentare proporțională, un prag electoral maxim de 5 % și o interdicție ca deputații în Parlamentul European să dețină un mandat dublu în parlamentele naționale și în Parlamentul European; consideră, cu

---

8 Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului din 13 iulie 2018 de modificare a Actului privind alegerea membrilor Parlamentului European prin vot universal direct, anexat la Decizia 76/787/CECO, CEE, Euratom a Consiliului din 20 septembrie 1976 (JO L 178, 16.7.2018, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj).

toate acestea, că procesul de construire a unui „demos” european este departe de a fi finalizat și că trebuie intensificate eforturile politice pentru ca UE să devină mai puțin birocratică și mai democratică;

2. reafirmă că alegerile europene continuă să se desfășoare în mare parte în temeiul cadrelor juridice și instituționale naționale, care au fost concepute într-o etapă semnificativ diferită a integrării europene; subliniază că aceste norme nu mai corespund rolului și competențelor legislative sporite ale Parlamentului European, în special de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona;

3. reamintește că Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului conține o serie de dispoziții pe care statele membre sunt fie obligate, fie invitate să le pună în aplicare; subliniază că unele state membre nu au pus în aplicare măsuri opționale și că unele măsuri obligatorii, cum ar fi cele referitoare la prevenirea votului dublu, au fost puse în aplicare în mod diferit de statele membre; constată că majoritatea dispozițiilor din Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului rămân opționale; consideră că transpunerea limitată a acestor dispoziții fără caracter obligatoriu arată o lipsă a voinței politice de a depăși rezistența națională și de a se angaja într-un proces democratic care reflectă mai bine dimensiunea europeană;

4. reamintește că termenele pentru finalizarea listelor electorale înaintea alegerilor europene variază foarte mult între statele membre, de la 21 de zile la 90 de zile, ceea ce determină ca alegătorii și candidații din Uniune să se afle într-o poziție inegală în ceea ce privește timpul de organizare a campaniilor și, respectiv, de a reflecta la opțiunea de vot;

5. afirmă că, pentru consolidarea democrației în UE, este esențială crearea unei sfere publice și a unei dezbateri politice europene, care să depășească frontierele naționale, în special în contextul alegerilor europene; subliniază că partidele politice europene reprezintă un instrument-cheie în promovarea unei astfel de dezbateri; consideră că toate buletinele de vot trebuie să includă numele candidaților și logoul partidului politic european la care este afiliat fiecare partid național și că candidații ar trebui să aibă o vizibilitate adecvată în transmisiile online, de televiziune și radio, afișele și alte materiale utilizate în campaniile electorale europene; consideră că aceste măsuri reprezintă o cerință minimă pentru informarea alegătorilor cu privire la dimensiunea europeană a votului lor și pentru a permite partidelor politice europene să își îndeplinească rolul în temeiul articolului 10 alineatul (4) din TUE; consideră că aceste măsuri ar mări transparența alegerilor europene, ar împiedica distorsionarea dreptului alegătorilor de a fi informați de existența unor acorduri de coaliție între formațiunile politice în cadrul alegerilor europene și ar permite cetățenilor să voteze în mod conștient pentru un partid politic care aparține grupului lor politic preferat în Parlamentul

European; regretă că aceasta este doar o măsură opțională în temeiul Deciziei (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului și că nu a fost transpusă încă până în prezent în nicio legislație națională;

6. reamintește că este nevoie de progrese și mai mari pentru a face procesul electoral mai incluziv, pentru a garanta că fiecare cetățean, indiferent de circumstanțe, are șanse egale de a participa la procesul democratic; subliniază că, în unele state membre, normele naționale nu permit încă alegătorilor cu dizabilități să își schimbe secția de votare la care sunt arondați cu o alta care să răspundă mai bine nevoilor lor sau să acceseze informațiile electorale în formate accesibile; subliniază că orice bariere în calea dreptului de a vota și de a candida al persoanelor cu dizabilități sunt incompatibile cu obligațiile care decurg din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap și ar trebui eliminate pentru a garanta accesibilitatea pentru toți pe tot parcursul procesului electoral;

7. constată că votul prin corespondență și mijloacele sale complementare sunt prezentate în Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului ca o măsură opțională menită să faciliteze accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități; subliniază că, deși acest obiectiv este esențial, votul prin corespondență joacă, de asemenea, un rol mai amplu pentru ca participarea electorală să devină mai flexibilă și mai incluzivă; evidențiază că prevederea votului prin corespondență ca opțiune garantată în toate statele membre ar avantaja nu numai persoanele cu dizabilități, ci și cetățenii care nu pot vota în persoană din cauza unor circumstanțe extraordinare; consideră că asigurarea unui acces mai larg la votul prin corespondență ar spori participarea, în special în rândul cetățenilor mobili ai UE și al alegătorilor mai tineri, și ar contribui la creșterea prezenței globale la vot;

8. reamintește că situația cetățenilor cu dublă cetățenie nu a fost încă rezolvată, deoarece este totuși posibil ca un cetățean al UE cu dublă cetățenie să fie inclus în mod automat pe listele electorale ale mai multor state membre și să nu existe niciun mijloc de radiere; observă că s-ar putea considera că un cetățean cu dublă cetățenie al UE care este înscris automat pe mai multe liste electorale, dar care votează doar într-un stat membru, după cum se prevede, nu a votat totuși în celălalt stat membru și, prin urmare, ar putea fi sancționat;

9. salută inițiativa Parlamentului de a introduce modalități de vot prin reprezentare pentru cazurile de concediu de maternitate printr-o modificare a Actului electoral european, ca o soluție echilibrată și practică pentru a sprijini deputații în Parlamentul European, asigurând în același timp continuitatea reprezentării;

10. subliniază că Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului nu este încă în vigoare, deoarece procesul de ratificare este încă în desfășurare într-un stat membru; remarcă că, deși Germania a

ratificat Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului, legea electorală germană privind alegerile europene nu a fost modificată deoarece pragul de 2 % nu poate fi introdus în dreptul german atât timp cât nu este obligatoriu în conformitate cu dreptul UE;

11. ia act de rolul Comisiei de facilitator în discuțiile instituționale dintre Parlament și Consiliu cu privire la noua propunere de reformare a Actului electoral european; consideră că este esențial să se inițieze un dialog constructiv cu Consiliul pentru a evalua propunerea Parlamentului din 2022 și pentru a realiza progrese; evidențiază că lipsa progreselor nu se datorează unor obstacole tehnice sau juridice, ci unei lipse de voință politică în rândul statelor membre de a se implica în propunerile Parlamentului; este convins că acest raport ar trebui să ofere un nou impuls pentru începerea fără întârziere a negocierilor interinstituționale cu privire la propunerea din 2022 și îndeamnă viitoarele președinții ale Consiliului să își respecte obligațiile care le revin în temeiul principiului cooperării loiale reciproce;

Recomandări

12. consideră că transparența procesului electoral și accesul la informații fiabile sunt factori esențiali pentru dezvoltarea conștiinței politice europene și pentru asigurarea unei prezențe la vot suficient de ridicate pentru a constitui un mandat din partea electoratului; subliniază că candidații ar trebui să aibă aceleași șanse de a desfășura campanii și că cetățenii ar trebui să fie informați cu mult timp înainte cu privire la candidații care candidează la alegerile europene; subliniază, prin urmare, importanța armonizării termenelor de depunere a listelor electorale în toate statele membre, astfel cum a solicitat Parlamentul în mai multe rânduri;

13. reliefează că este esențial să se faciliteze accesul la votul pentru alegerile europene și să se garanteze că toți cei care au drept de vot își pot exercita acest drept prin votul prin corespondență sau prin alte mijloace complementare; invită statele membre să asigure accesul egal la informații și la procesul electoral pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, în special atunci când structurile publice nu sunt deplin accesibile; invită, de asemenea, statele membre să garanteze dreptul persoanelor cu dizabilități de a vota și de a candida la alegeri prin stabilirea unor dispoziții care să armonizeze accesibilitatea structurilor și secțiilor de votare, a procedurilor electorale și a materialelor electorale pentru persoanele cu dizabilități și care să le permită să voteze independent și secret; observă că responsabilitatea pentru reglementarea accesibilității revine în întregime statelor membre și le invită să coopereze cu organizațiile persoanelor cu dizabilități pentru a evalua și a aborda barierele juridice și practice care împiedică participarea acestora la alegeri, atât în calitate de

alegători, cât și în calitate de candidați;

14. invită toate statele membre să pună în aplicare toate măsurile opționale incluse în Decizia (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului și, în special, să sporească vizibilitatea coalițiilor electorale pentru alegerile europene, afilierea formațiunilor politice naționale la partidele politice europene, la asociațiile europene de alegători și la alte entități electorale europene prin campanii media și să asigure distribuirea unor buletine de vot uniforme și care să reflecte în mod clar alianțele europene pe întreg teritoriul al fiecărui stat membru și în toate celelalte materiale electorale; consideră că partidele naționale și asociațiile de alegători ar trebui să indice, după caz, afilierea lor la partidele politice europene sau la alte entități electorale europene în timpul campaniei electorale și în buletinele de vot;

15. invită toate statele membre să ia măsuri concrete pentru a armoniza cerințele de candidatură, pentru a asigura accesul corect și egal la procesul electoral pentru toți actorii politici, în conformitate cu principiile concurenței loiale și pluralismului politic;

16. subliniază că ratificarea Deciziei (UE, Euratom) 2018/994 a Consiliului de toate statele membre rămâne obligatorie pentru a permite intrarea sa în vigoare; invită, prin urmare, statele membre rămase să înceapă procedura de ratificare;

°

° °

17. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.